

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT

odborný poradní orgán ministra zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1
<http://www.oz.mze.cz/>
ukoz@mze.cz

15. prosince 2021

STANOVISKO ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT K PRODEJI RYB V ŽIVÉM STAVU

Ústřední komisi pro ochranu zvířat (dále jen "ÚKOZ") zřizuje podle § 21 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon na ochranu zvířat"), ministr zemědělství jako svůj odborný poradní orgán na úseku ochrany zvířat, a to k plnění úkolů uvedených v § 20 odst. 1 tohoto zákona. V souladu s touto svou funkcí přijala ÚKOZ na svém 48. zasedání následující stanovisko k prodeji ryb v živém stavu.

Stánkový prodej živých ryb, nejčastěji kaprů obecných (*Cyprinus carpio*), v ulicích měst a obcí se uskutečňuje zejména v předvánočním období. Ačkoli je většina ryb při nákupu usmrcena prodejcem, který by k tomu měl být řádně vyškolen, zákazníkům je také umožněno zakoupit si rybu živou.

V takovém případě je zakoupený živý kapr je obvykle přenášen v igelitové tašce bez vody, a to libovolně dlouhou dobu. Igelitový obal i nepřítomnost vody částečně znemožňují dýchání, dochází ke slepení žaberních lístků a snížení funkce žaberních oblouků a může dojít k akutní hypoxii. K akutní hypoxii dochází často i v případě, kdy je kapr přenášen v igelitovém obalu či nádobě s malým množstvím vody. Pokud se přesto zákazník rozhodne kapra transportovat v živém stavu, je lépe přenášet ho bez vody a zabaleného v mokré látce.

V domácnostech bývá kapr před usmrcením umístěn obvykle na několik dnů do vany, která je napuštěna běžnou vodou z vodovodního řadu. Pokud je teplota vody ve vaně rozdílná od teploty vody v kádích u prodejce, může u ryby dojít k teplotnímu šoku. S rostoucí teplotou navíc klesá rozpustnost kyslíku ve vodě. V neposlední řadě se z hlediska welfare jeví jako problematická přítomnost chloru ve vodě, který může poškodit žábry, a tím snížit příjem kyslíku. Chlor též může poškodit kůži a při vstřebání do krve může vést až k narušení nervové soustavy.

V případě usmrcení kapra v domácnosti by mohlo docházet k neodbornému a neznalému postupu, který nezaručuje, že usmrcovaný kapr je před vykrvením a po celou dobu vykrvování omráčen s dostatečnou ztrátou citlivosti a vnímání.

Při vypouštění živého kapra zpět do řeky či do rybníka, byť s dobrým úmyslem ho zachránit, dojde k vyčerpání jeho energetických zásob a vlivem snížené funkce imunitního systému, případně i teplotního šoku, kapr pravděpodobně uhynie.

Při nákupu kaprů v živém stavu dochází tedy k dramatickému snížení jejich welfare, jak uvádí i zpráva "Rizika snížení welfare kaprů při stánkovém prodeji" Mgr. K. Svitačové a prof. Mgr. O. Slavíka, Ph.D., z České zemědělské univerzity.

Rovněž Státní veterinární správa a Rybářské sdružení ČR ve svých oficiálních veřejných vyjádřeních doporučují nechat si rybu při nákupu usmrtit odborníkem.

Ochrana welfare ryb při chovu, nakládání s nimi, přepravě, usmrcování a prodeji je pokryta zákonem na ochranu zvířat proti týrání, stejně jako vymezení způsobů nevhodného zacházení s rybami, které by mohly být považovány za porušení zákona.

Ústřední komise pro ochranu zvířat na základě výše uvedených faktů důrazně doporučuje, aby ryby určené k následné konzumaci byly při prodeji odborně usmrceny prodejcem či jím k tomu určeným a vyškoleným personálem.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jiří Kruml', written in a cursive style.

MVDr. Jiří Kruml
předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat